

K I V O N A T

*Tiszacsege Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2022. október 27-én megtartott rendes nyílt ülésének jegyzőkönyvéből:*

146/2022. (X. 27.) KT. számú HATÁROZAT

a 2021. évi környezeti állapotról szóló tájékoztató elfogadásáról

Tiszacsege Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a 2021. évi környezeti állapotról szóló tájékoztató elfogadására vonatkozó javaslatot és a következő döntést hozza:

1. Tiszacsege Város Önkormányzata Képviselő-testülete, az Önkormányzat 2021. évi környezeti állapotról szóló tájékoztatóját jelen határozat 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy a 2021. évi környezeti állapotról szóló tájékoztató közzétételéről gondoskodjon.

Határidő: értelemszerűen

Felelős: 1. Szeli Zoltán polgármester

2. dr. Lajter Zoltán jegyző

K. m. f.

Szeli Zoltán s.k.
polgármester

Dr. Lajter Zoltán s.k.
jegyző

A kivonat másolat hitelül:

Tiszacsege, 2022. október 27.

Berecz Klaudia
jegyzőkönyvvezető

TÁJÉKOZTATÓ KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁRÓL 2021.

Bevezető rész

I. A tájékoztatás alapja, tartalma

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 46.§ (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat illetékességi területén a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A környezet állapotáról szóló tájékoztató a hatóságok, intézmények adatain alapul, továbbá tartalmazza Tiszacsege Város Önkormányzata és a Tiszacsege Kommunális Szolgáltató Szervezet munkája során szerzett tapasztalatokat és a környezetvédelmi tárgyú közigazgatási eljárások adatainak feldolgozását is.

II. Helyi környezetvédelemmel kapcsolatos általános feladatok

A települési környezet védelme érdekében végzett, illetve végzendő helyi feladatok az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtása és a hatáskörbe tartozó hatósági feladatok ellátása;
- b) önkormányzati rendeletek kibocsátása a környezetvédelmi feladatok megoldása érdekében;
- c) együttműködés a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal, szomszédos önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
- d) a környezeti állapot évenkénti elemzése.

III. Hatályos környezetvédelemmel kapcsolatos jogszabályok

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően négy jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, valamint ezek végrehajtási rendeletei teremtik meg.

Természeti adottságok

I. Domborzat, földtan, talaj típusok

Tiszacsege belterülete és külterületének nyugati része tájféldrajzilag a Közép-Tisza-vidékhez tartozó Borsodi-ártéren fekszik, a külterület keleti része azonban már a Hortobágyhoz tartozik. Domborzatát tekintve a terület ártéri szintű tökéletes síkság, egyhangú felszínű, csekély szintkülönbségek jellemzik. A domborzat egyhangúságát csak néhány kunhalom (pl. Bonca-, Kecskés-, Sólyom-, Mélyföldes-, Kettős-halom) enyhíti.

A felszín felépítésében finomszemű, fiatal, pleisztocén és holocén iszapos, agyagos löszrétegek uralkodnak, melyek a folyók iszapjának lerakódása során keletkeztek.

A táji kettőség a talajtípusok elterjedésében is megnyilvánul. Nyugaton a Tisza öntésterületén kialakult fiatal, nyers öntéstalajok, réti öntéstalajok és réti talajok fordulnak elő, termékenységük közepes. Tőlük keletre, a löszös üledékeken – a felszín közeli szikes talajvíz hatására kialakuló réti szolonyecsek, sztyeppesedő réti szolonyecsek és szolonyeces réti talajok jellemzőek. Gyenge termőképességűek, főként legelőként szolgálnak, utóbbi gyenge szántóként is hasznosítható.

A talajtípusok változatosságának eredményeként a kistérség növénytársulásai és vízviszonyai hatására rendkívül sokféle élőhelytípus alakult ki, amely többsége európai különlegességnek számít. Rajta speciális életközösségek, unikális flóra és fauna fordul elő.

II. Éghajlat

A Közép-Tisza-vidék meleg, száraz éghajlatú kistáj. Sugárzásviszonyai viszonylag kedvezőek. A napsütés évi összege 1950 - 2020 óra, az évi középhőmérséklet átlaga pedig 10,5-11,0 °C között mozog. A július átlaghőmérséklete a legmagasabb, általában 20,5 - 22 °C között változik. A tél általában kemény fagyokat hoz a megyében, a leghidegebb a január. A hótakaróval borított napok száma országos viszonylatban alacsony (átlagosan évi 30-40 nap).

Csapadék szempontjából Hajdú-Bihar megye az Alföld egyik legszárazabb vidéke, a Hortobágy déli része pedig az ország egyik legszárazabb területe, ahol a csapadék évi mennyisége nem éri el az 500 mm-t. A térség átmenetet képez a Hortobágy és a hűvösebb, csapadékosabb szomszédos terület között. A kistérségben az évi átlagos csapadékmennyiség 500-550 mm között mozog, melyből a 300-350 mm jut a mezőgazdasági tenyészidőre. Legcsapadékosabb hónap a június (55-75 mm), legszárazabb a január (25-35 mm).

A leggyakoribbak az észak-keleti, északi és a dél-nyugati szelek. Az átlagos szélsősebesség 2,5-3 m/s.

A szélsőséges hőmérsékletekben bekövetkezett változások arra utalnak, hogy a klíma megváltozása a meleggel kapcsolatos szélsőségek egyértelmű növekedésével és a hideg szélsőségek csökkenésével jár térségünkben. A XX. század elejétől 2015-ig mintegy 12 nappal

több a nyári nap ($T_{\max} > 25^{\circ}\text{C}$), és a hóhullámos napok száma ($T_{\text{közép}} > 25^{\circ}\text{C}$) is megnőtt, átlagosan 8 nappal. Ezzel párhuzamosan kevesebb a fagyos napok ($T_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$) száma, országos átlagban jellemzően 14 nappal.

III. A vizek állapota

Felszíni vizek

Vízrajzilag Tiszacsege és tágabb környezete vízben gazdag terület, a térség számottevő bővizű vízfolyással rendelkezik. Településünk külterületének nyugati részén a Tisza, keleti részén a Tiszából leágazó Nyugati-főcsatorna folyik, középső részén pedig az Árkus-ér. Mellettük még számos mesterséges csatorna található. Az előbbieken felül, a Tisza folyó holtága, a Holt-Tisza és a Morotva is jelentőséggel bír.

Magyarország halastavakban leggazdagabb területe a Hortobágy. A nagy kiterjedésű, körtöltéses halastavakat, főleg a második világháború után (1950-60-as években) létesítették, összes kiterjedésük meghaladja az 4000 ha-t. A halastavak többségét természetes mocsarak, folyóerek medrében alakították ki, kihasználva a természetes terepi adottságokat.

Az öregebb tavak többsége, a természetes szukcesszió előrehaladott volta miatt természetserű állapotot mutat.

A térségben történő haltermelés a jelenlegi hazai fogyasztás 50%-át is képes kielégíteni. A halastavak, a természetserű állapotuk, és az az ökoturizmusban betöltött szerepük miatt is kiemelkedő jelentőségűek, amely szerep a jövőben egyre fokozódni fog, rezervátumként szolgálva az élővilágnak.

A térségben előforduló halastavak: Hortobágyi-halastavak, Virágoskúti-halastó, Hajdúszoboszlói-halastó, Elepi-halastó, Malomházi-halastó, Kónyai-halastó, Csécsi-halastó, Fényesi-halastó, Kungyörgyi-halastó, Akadémiai-halastó, Pródi-halastó, Vidiéri-halastó.

Felszín alatti vizek

Településünk termásvíz készlettel rendelkezik, amely termásvíz felsőpannon rétegből származik, hőmérséklete 72°C . A fürdő termásvizét 2000-ben gyógyvízzé minősítették.

A talajvíz mélysége és a talajvíztükör nyugalmi szintje között különbség előfordulhat, általában pozitív, átlagosan 2–3 m. A talajvíz jelentkezési mélysége a település belterületén átlagosan 2–3 m, egyes területeken 3–4 m. A talajvíz minőségét döntően az emberi beavatkozások és a természeti tényezők határozzák meg. Az elszikkasztott szennyvizek szervesanyag- és ammónia tartalma a talajvízbe kerülve szennyezik azt.

IV. Természeti értékek, élővilág

A település és külterülete az Alföld flóraidékének Tiszántúli flórajárásába tartozik. Potenciális növénytársulásai a Tisza mentén, az alacsony árterén mandulalevelű bokorfüzesek és puhafaligetek, a magas ártereken tölgy-kőris-szil és ligeterdők. Keleten tatárjuharos-lősztölgyesek és sziki tölgyesek voltak jellemzőek, sziki erdőspuszta-rétekekkel és sziki gyepekkel.

Az eredeti növénytársulások szerencsére sok helyen maradtak a város területén. Ezek mára védelem alá kerültek, fennmaradásuk így biztosítottnak látszik. A városhoz tartozik az ároktőtiszacsegei hullámtér természetvédelmi terület kisebbik része (a Kácsa-sziget szegélye), amely természetes ártéri növénytársulásai mellett, európai jelentőségű madárélőhely is. A holtágakban fellelhető még az igen ritka halfajunk, a lápi póc is.

Tiszacsege területére átnyúlik az Ohati-erdő északi része is, ez a sziki tölgyesek egyik utolsó hazai maradványa. Kettős lombkoronasintű erdő, a felső lombkoronasintben a kocsányos tölgy uralkodik, a széleken azonban csertölgy is előfordul; az alsóban pedig – a tatárjuhar és a mezei juhar mellett – a mezei szil és a vadkörte található meg.

A közigazgatási terület keleti része a Hortobágyi Nemzeti Parkhoz tartozik. Itt számos sziki növénytársulás található, a szikes mocsaraktól kezdve a szolonyec sziki rétegekig és szikes pusztákig. Ide tartozik a Kis és Nagy Kecskés-puszta és a Cserepes-puszta. Előbbi mocsarainak fészkelő madarai a nyári lúd, a kormos- és a fattyúszerkő, ősszel darvak is felkeresik. A Cserepes-pusztán a sziki növénytársulások mellett előfordulnak lőszpuszta-rétek is, védett növényük a macskahere. A puszta értékes madara a túzok és a kerecsensólyom.

A hazai legtöbb lőszpuszta a mezőgazdasági művelés áldozatául esett. A Hajdúsági löszhát jelentős része kistérségünkbe esik, azonban eredeti állapotában megmaradt löszhát-vonulatokat ma már nem találunk. A Hortobágy felszínébe szigetszerűen benyúló, löszös foltok a legeltetés és kaszálás hatására sok esetben jelentősen degradálódtak. A löszpusztai gyepek legértékesebb reliktum növényei, a tátorján, bókoló zsálya és erdélyi hérics azonban már nincsenek meg a területen. A védett fajok közül a macskahere nagyobb állománya méltó említésre. További jelentősebb löszpusztai fajok: a kunhalmok (kurgánok) reliktumgyepét alkotó taréjos búzafű és seprűfű, a törpe borkóró, magyar szegfű és osztrák zsálya.

Madarak közül a terület legértékesebb képviselője a túzok. Azonban az utóbbi évtizedben ez a faj a mezőgazdasági területekre húzódott át. A kistérségben lévő túzokállomány 60-70 madár, amely a hazai populáció 5-7 %-a. Említhetjük a cigány- és a rozsdás csukokat, mint fészkelő madárfajokat. A löszpuszták kis kiterjedése miatt, egyéb jelentősége a mai időkben már korlátozott. Annak ellenére, hogy a fenti területek alkalmasak a mezőgazdasági művelésre, ma már egyértelmű, hogy a meglévő löszszigetek eredeti állapotban való megőrzése kell, hogy prioritást képezzen.

A hortobágyi szikesek 90%-a a puszta-élőhely típusba sorolható. Az ürmöcsenkeszes, rövid fűű gyepek színei a zöldtől a vörösön keresztül egészen a sárgáig változnak, festőivé téve a síkságot. A színváltozások mértéke mindig a vízviszonyok függvénye. Az egyhangúnak tűnő pusztát, változatos talajtani mikroformációk teszik mozaikossá. A szikpadka részei, a

padkatejtő, padkalejtő, szikér, a nedves és száraz szikfok egymáshoz képest csak néhány centiméteres szintkülönbséget mutatnak, mégis hasonló változások és övezeti tagolódásokat találunk, mint a hegységek változatos erdőtípusai esetében.

A padkás szikesedési folyamatokat – a világon egyedülálló módon – csak a Hortobágyon figyelhetjük meg. A sziki gyepek közül természetvédelmi szempontból külön figyelmet érdemelnek a sós szikesek. Itt vannak igazi halofiton-társulások; sziksófüvel, sóballával és bárányparéjjal. Fontos védett faja az erdélyi útifű. Jelentős természetvédelmi értéket képviselnek a speciálisan sziki növényeken élő bennszülött rovarfajok, pl. az araszoló- és bagolylepkék.

A madárvilágot is olyan fajok képviselik, amelyek ehhez a zord, szinte félsivatagos klímához alkalmazkodtak. Az ugartyúk és székicsérek a szikes puszta különböző emeleteit használják fel a költéshez. Tavasszal a puszta azonban az időszakos vizek miatt, inkább vizes élőhelyhez hasonlít, ahol a tundrák madarai vonulnak át.

Jellegzetes a pajzsoscankók, godák, vadludak és récék tömeges megjelenése. Néhányuk, mint a goda, piros lábú cankó és bíbic költésre is itt marad a pusztán. A nyárra kiszáradt és kopárra legeltetett puszta madárvilága szintén jellegzetes, különös képviselője a havasi lile, amelyek minden évben a puszták ugyanazon helyét keresik fel. Szintén nyárra érkeznek a pusztai ölyvek. Télen újra más madárfajok népesítik be a zord és jeges pusztát. A tundra madarai töltik itt a telet, mint a sarkantyús és hósármány, téli kenderike és a havasi fülespacsirta.

A puszta legritkább emlőse a pusztai görény, amely itt éri el nyugati elterjedési határát, gyakran vadászik kedvenc zsákmányállatára, a pusztákon még szép számmal megtalálható ürgére.

A puszta tájképi értéke felbecsülhetetlen, amely megőrzése a társadalom feladata. Fenntartása csak a megfelelő legeltetéssel biztosítható, mint ahogyan ezt őseink végezték. A gazdasági érdekű állattartás, a természetvédelem és a turizmus egy érdeket képvisel a puszták hasznosítása terén. Az egyik legnagyobb turisztikai látványosság, a délibáb is csak a végeláthatatlan puszta hosszú távú megőrzésével tartható meg.

Legnagyobb összefüggő mezőgazdasági területek a Hajdúsági löszháton található a kistérségen belül, amely az intenzív mezőgazdasági művelés miatt természeti értékben szegényes. Egyetlen értéket a nagy hörcsögpopuláció képviseli, amelynek természetvédelmi megítélése vitára adhat okot, hiszen a hörcsög már Európa jelentős részéről kipusztult, ennek ellenére hazánkban gazdasági kártétele is bizonyítható. A Hortobágy peremterületein található szántókat, adottságaiknak köszönhetően főleg extenzív művelésben használják, amely alkalmas a változatos életközösségek kialakulására. Az egykori kártevő növények, mint a pipacs, keleti szarkaláb, nyári hérics és konkoly mára már természeti értéket képviselnek. Ezen extenzíven művelt szántók adnak otthont a fürjnek, fogolynak és parlagi pityernek. Az eredeti löszgyepekről a tűzok ide húzódott át fészkelni.

A természetes erdők, ültetett erdők, fasorok és facsoportok Tiszacsege mentén, a Tisza alacsony árterénél mandulalevelű puhafaligetek, a magas ártereken tölgy-köris-szil ligeterdők találhatóak. Keleti részén tatár juhar és sziki tölgyesek voltak jellemzőek. A térség természetes erdőkben szegényes, de jól ismert az Ohati-erdő. Erelíktum erdők közül az Ohati-erdőben maradt meg

legérintetlenebb formában a szikes pusztai tölgyes. Lombkoronaszintjét döntő részben a kocsányos tölgy alkotja. Bár a fák zömmel idősek (100-150 év), de általában 10 méternél alacsonyabbak, koronájuk széles.

A melegebb erdőszegélyeken, a tisztások facsoportjaiban sokfelé látjuk a csertölgyet, néha szálanként a kocsánytalan és a molyhos tölgy is felbukkan. Az erdőben tömegesen fordul elő a tatár juhar, amely helyenként magas cserjeszintet alkot. Továbbá gyakori a mezei juhar, mezei szil, a vadkörte és gyéribben a magyar kőris is. Dús, fajgazdag cserjeszintjének tömegfajai az egybibéjű galagonya, a kökény, a fagyal, a kecskerágó.

Lágyszárú növénytársulásaiban sztyepprétekre jellemző és erdőssztyepp-fajok is mutatkoznak, mint a magyar zergevirág, kék gyöngyköles, nyúlárnyék, koloncos legyezőfű, piros gólyaorr és őszirózsafajok. A tölgyest számos kisebb-nagyobb tisztás tarkítja. Uralkodó növénytársulásuk a szikes pusztai rét, az Alföld és peremvidékei egyik legjellemzőbb és legsajátosabb növénytársulása. Sajátos képét a réti kocsord, fátyolos nőszirom és a réti őszirózsá adja. Ezen értékes társuláshoz egy hazai endemikus éjjeli lepke, a nagy szikibagoly is kötődik. Az erdők madár és emlős faunájuk más alföldi erdőkhöz hasonló, bár kis kiterjedésük miatt ritkaságokban szegényes.

A térségben a tervszerű fásítás a századfordulón kezdődött. A Hortobágyon elsősorban a legelő állatok delelőhelyeire telepítettek jellegzetes (0,5-1,0 ha-os) erdőfoltokat, ún. szárnyékerdőket. Ezek általában akácosok, helyenként magas kőrissel elegyítve. A fák többnyire nem egészségesek, csúcsszáradtak. Ezek a szárnyékerdők jellegzetes elemei a hortobágyi tájnak.

A szántóként hasznosított mezőgazdasági táblákon, a mezővédő erdősávok telepítése, az uralkodó szélirányra merőlegesen történt. Ezek az ún. pántlika erdők, akár több kilométer hosszúságúak is lehetnek, szélességük általában ritkán haladja meg a 20 métert.

A térség települései mentén a háború után nagyarányú fásítási munka indult, amely eredményeképpen találjuk meg pl. Hortobágy határában a Dinnyési-, Feketeréti- és Vókonyai-erdőket. A telepítések fafajai az alábbi összetételűek: 60-80% kocsányos tölgy, 10-20% kőris, 5-10% akác, 5-15% ezüstfa, 5% szil.

Napjainkból visszatekintve a kultúrerdők telepítésének időszakára megállapítható, hogy természetvédelmi szempontból nem minden erdő helyét választották meg szerencsésen, több helyen a füves, vizenyős területek helyén keletkeztek. A kultúrerdők számos természeti értéknek adnak otthont, ill. pihenő- és éjszakázóhelyül szolgálnak számos madárfajnak. Például a vetési varjaknak, kék vércséknek, réti sasnak, szalakótának. Erdészeti kezelésüket a bennük található természeti értékek függvényében kell végezni.

Környezeti állapot

I. Területhasználat

Tiszacsege a kelet-magyarországi régióban, azon belül is Hajdú-Bihar megyében helyezkedik el. A város Hajdú-Bihar megye nyugati szélén, a Hortobágy és a Tisza határán található, határos Borsod- Abaúj-Zemplén megyével. Tiszacsege Árpád-kori település, a Hortobágy északnyugati kapujaként tartják nyilván.

A Statisztikai kistérségek szerinti területi felosztás alapján a település a Balmazújvárosi Kistérségben fekszik, a kistérségre, ezáltal Tiszacsegére is a mezővárosi jelleg jellemző.

A település jogállása szerint város, alapterülete 136,4 km². Állandó népessége (2022. január 1-jei állapot alapján) 4621 fő, népsűrűsége megközelítőleg 34 fő/km². A település közigazgatási területének külső sávjában jellemző a tanyavilág, továbbá a településhez tartozik egy üdülőkörzet, amely a település és a Tisza között helyezkedik el.

A település mezőgazdasági területeit tekintve a helyi kultúrtáj meghatározói. A településre erdőgazdálkodás nem jellemző, hiszen területén alig található erdős terület (az antropogén felszínformálás miatt). A rét és legelő területi aránya az utóbbi másfél évtizedben kis mértékben csökkent. Komplex művelési terület, avagy a kiskertek a belterülettől nyugatra helyezkednek el. Településünk ipari területe nem jelentős.

II. Közlekedés

A Balmazújvárosi kistérség a városok ellenére rurális térségnek tekinthető. A települések közötti megközelíthetőségét a megépült autópályák és a 33. sz. főút biztosítja, az Észak-alföldi régió centrumait (Szolnokot, Debrecent, Nyíregyházát) összekötő fő térszerkezeti tengely azonban elkerüli a területet, ami jelentős hátrányokat eredményez.

A parkok, zöldterületek aránya alacsony, új zöldfelületek kialakítása és rendberakásra, állagmegóvásra mutatkozik igény.

Felújításra szorul a város belső úthálózata is, hiszen elkerülő út hiányában a teherforgalom áthalad a városon. A belterületi önkormányzati utak minősége több szempontból is javítandó (kátyú, vízelvezetés, por a zúzott köves utcákban).

Helyi igény van parkolóhelyek kialakítására, mind a személygépkocsik, mind a többtengelyes járművek részére. A mezőgazdasági utak állapota nem megfelelő. A távolsági tömegközlekedés jónak ítéltető. A település kerékpáros úthálózata hiányos.

Minden évben megtörténik az ütőkátyúk javítása, valamint évről évre gyarapodik a felújított, aszfaltozott utcák száma.

III. Vízellátás, szennyvízkezelés

Ivóvízellátás

Városunkban a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény rendelkezéseinek megfelelően, üzemeltetési szerződés keretében biztosítja az egészséges ivóvíz, a szennyvízelvezetés, a szennyvíztisztítás és kezelési szolgáltatást, és megállapítja annak díjait.

Belterületen az ivóvíz ellátottság teljes körűnek tekinthető. Az üzemelő közkifolyók mennyisége számos. Esetleges csőtörések esetén - a szakaszolásoknak köszönhetően - csak a legminimálisabb terület marad ivóvíz szolgáltatás nélkül.

Csapadékvíz elvezetés

Tiszacsege az Árkus-csatorna vízgyűjtő területén fekszik. A területére eső csapadékvizeket állandó vízfolyások, árkok szállítják az Árkus-csatornába. A településen a csapadékvíz elvezetése nyílt vizes árokkal, és helyenként zárt csatornával történik.

Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás

A településen a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. látja el a vezetékes szennyvízelvezetéssel és ártalmatlanítással kapcsolatos feladatokat. A településen a szennyvíz elvezetésére elválasztott rendszerű közcsonna hálózatot létesítettek. A település csatornázottsága, vagyis a csatornahálózatba bekapcsolt ingatlanok száma lényegesen elmarad a vezetékes vízellátásba bekapcsolt lakások számától, a peremrészekben, illetve külterületen nem rendelkeznek közcsonna hálózattal. A közcsonna hálózatra nem csatlakozó ingatlanokból a szennyvíz döntő hányadát szippantásos módszerrel szállítják a szennyvíztisztító telepre, vagy a talajba szikkasztják.

Településünkön az „Északkelet-Magyarországi szennyvízelvezetési és –kezelési fejlesztés 4.” megnevezésű, KEHOP–2.2.2-15-2016-00050 kódszámú beruházás keretében a szennyvíztelep teljeskörű felújítására, szennyvíz átemelők felújítására, valamint házi bekötések megvalósítására került sor. A projekt 2020. november 30. napján zárult.

IV. Levegőminőség

Főként a városon keresztül haladó tranzitforgalomnak köszönhetően viszonylag jelentős a levegőszennyezés és zajterhelés a keresztülhaladó utak mentén. A levegőminőség állapotát a közlekedés mellett a lakossági emisszió, a portterhelés és az ipari jellegű légszennyezőanyagok terhelése egészíti ki.

A különböző légszennyező források szerepe a város légszennyezettség állapotának alakulásában eltérő.

Az ülepedő por mennyisége a megyében nem számottevő, határérték-túllépés valószínűsíthetően Tiszacsegén esetében sem jellemző.

A szálló por magas koncentrációja eredményezheti a legrosszabb levegőminőség-értéket. Az egészségre a 10 mikronnál kisebb (10 µm) méretű por jelent nagyobb veszélyt, mert lejut a mélyebb légutakba. A por toxikus anyagokat is tartalmazhat, ez esetben megítélésük a toxikus anyag szerint történik. A szálló por tekintetében Hajdú-Bihar megye levegője szennyezett, elsősorban a fűtési félévben voltak tapasztalható határérték túllépések.

A 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó bejelentés köteles légszennyező pontforrásokat a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya tartja nyilván. A város területén számos bejelentésre nem kötelezett pontforrás is üzemel.

Lakossági panasz télen leginkább abból adódik, hogy nem megfelelő fűtési technikával, illetve nem erre kialakított berendezésben fűtenek, így az kellemetlen szaghatással jár.

Nyáron a trágyaelhelyezésből, kezeléskből adódnak lakossági problémák. Az ezirányú bejelentések kivizsgálásra kerülnek, amennyiben szükséges, szakhatósági bevonás is megtörténik.

A város területén a hulladékok nyílt téri égetése minden évszakban tilos, nem került feloldásra ez a tiltás.

Parlagfű okozta szennyezés egyre kevesebb alkalommal fordul elő, jellemzően a település szélső, külterületi részein.

Tiszacsege pollentartalommal összefüggő levegőminőségére vonatkozó imissziós, illetve közvetlen mérési adatok nem állnak rendelkezésre.

V. Zaj- és rezgésterhelés

Városunkban nagyobb ipari üzemek híján nem mutatkozik ebből eredően jelentős zajterhelés. Lakossági panasz ezügyben ritkán érkezik az önkormányzathoz. A kialakult zaj- és rezgésterhelés a városon keresztül haladó tranzitforgalomnak köszönhetően alakul ki a főutak mentén. Az egyéb jellegű zajforrások tekintetében (kereskedelmi, szolgáltató, szórakoztató létesítmények) előfordulhat a szállításból, helytelen magatartásból adódó zajterhelés, és zavaró hatás a közvetlen környezetben. Az Önkormányzat által szervezett rendezvényeken kiemelten ügyelnek a zavaró határérték alatti szinten tartani a hangosítást.

Az építőipari kivitelezések során keletkező zajterhelés maximuma a terhelés hosszától függően 65 dB-től 40 dB-ig terjedhet. A kivitelező kérésére ezek a határértékek átmeneti időszakokra - módosíthatóak.

VI. Energiagazdálkodás

Városunkban az elektromos energia ellátottság gyakorlatilag 100%-os, a gázellátás, a vezetékes telefon és az internet ellátottság közel teljesnek tekinthető. A város közvilágítása a belső városrészekben kielégítő, a városközponttól távolodva ritkább, de a közbiztonsághoz és a megfelelő látási viszonyokhoz elegendő.

Az elektromos energiaszolgáltató a térségben az E.ON Áramszolgáltató Kft. A lakásállományt meghaladja a villamosenergia-ellátottságot igénybevevő ingatlanok aránya, amit az ingatlanoknál előforduló többlet fogyasztói helyek és a külterületi, nem lakáscélú, de villamos energiaellátást igénylő ingatlanok indokolnak.

A gázszolgáltatást biztosító MVM Next Energiakereskedelmi Zrt. tájékoztatása alapján folyamatosan emelkedik a fogyasztók száma.

VII. Hulladékgazdálkodás

Településünkön a kommunális hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma magas, csaknem eléri a teljes lakásállományt. A közszolgáltatás útvonala a település belterületi állandó lakosú és bejelentett üdülőingatlanok utcái.

Tiszacsege Város Önkormányzata Képviselő-testületének a települési hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatásról szóló 11/2017. (IV. 19.) önkormányzati rendelete határozza meg Tiszacsege város közigazgatási területén belül a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási közszolgáltatást, igénybevételenek módját és feltételeit. Településünk területén kommunális szilárd hulladéklerakó nem üzemel.

Tiszacsege Város Önkormányzata a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást a Tisza-tavi Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás útján látja el. A Társulás a szolgáltatást az NHSZ Tisza Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal (5350 Tiszafüred, Húszöles út 149.) kötött közszolgáltatási szerződés útján biztosítja.

Ezen szerződés alapján, az NHSZ Tisza Nonprofit Zrt. biztosítja a köztisztasági és településtisztasági feladatokat. Megszervezi az ingatlan tulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatást, megállapítja a hulladékkezelésére irányuló közszolgáltatási díjakat.

Tiszacsegén a szemétszállítás kötelezően igénybe veendő közszolgáltatás. A lakóépületek használatba vételét követően az ingatlanulajdonosok közszolgáltatáshoz kapcsolódó igénybevételi és fizetési kötelezettsége a használatbavételi engedély jogerőre emelkedésétől fennáll. Ennek ellenére az utcák és utcavégek rendszeresen elszemetesednek, az illegálisan felhalmozódott hulladékot az önkormányzat saját költségén számolja fel.

A szelektív hulladékgyűjtés a város egész területén szervezeten működik, az újrafeldolgozással hasznosított hulladék mennyisége emelkedik (10%). A szelektív gyűjtőjárat havi

rendszerességgel gyűjti a szelektív szigeteken, illetve havonta házhoz menő szelektív járat a teljes szolgáltatási területen elérhető.

A település tisztasága érdekében évente (előzetesen egyeztetett időpontban) egy alkalommal lomtalanításra, valamint elektronikai hulladék gyűjtésére kerül sor, melynek keretében elszállításra kerül a szervezett szemétszállítás során el nem szállítható, háztartásokban képződött felesleges nagydarabos hulladék, a veszélyes hulladék kivételével.

A közszolgáltató lehetőséget biztosít a zöldhulladék szelektív gyűjtésére is, mely szintén havi rendszerességgel, házhoz menő szolgáltatás keretében valósul meg.

VIII. Az élhetőbb környezetért

Települési zöldterületek gondozása, létrehozása

A település zöldterületeinek részét képezik a járdák és az úttestek közötti zöldsávok, melyeknek gondozása kétféle módon történik. Magántulajdon esetén az ingatlantulajdonosok végzik, a fű nyírását előkertek gondozását, az önkormányzati területeken az önkormányzat végezteti el a rendszeres gondozást, illetve a közparkok, a sport- és fürdő területek, a jelentősebb fásított, parkosított területtel rendelkező intézmények (nevelési, oktatási létesítmények) telkei, a templomkertek, valamint a temető vonatkozásában.

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a község területén a parkosítást, a meglévő zöldterületek gondozását, a parlagfű mentesítést. Erre a lakosság egészségi állapotát is figyelembe véve azért is szükség van, mert a parlagfű nagy területű elterjedése miatt egyre több az allergiás megbetegedés.

A település közterületei, közparkjai, köztemetője tisztántartásáról az önkormányzat költségvetési szerve, a Tiszacsege Kommunális Szolgáltató Szervezet gondoskodik, a közfoglalkoztatási programban résztvevő lakosok bevonásával, melynek során a fűnyírás, gyommentesítési munkálatok mellett, virágágyások beültetésével, gondozásával biztosítják a környezet elvárt színvonalú megjelenését.

Megújuló energiaforrások felhasználása

Tiszacsege az alternatív energiák hasznosítása szempontjából kedvező adottságokkal rendelkezik (termásvíz, napenergia, biomassza, szélenergia).

A város életében már eddig is számos törekvés irányult a fenntartható fejlődés alapelveinek érvényesítésére, az elképzelések szerint a jövőben még nagyobb hangsúlyt tervezünk erre fektetni. Tiszacsege számára az elkövetkező évek egyik legfontosabb kihívása, hogy miként tudja növelni a megújuló energiaforrások arányát, és ezzel együtt mérsékelni a fosszilis energiahordozóktól való függőségét. A város célja a fenntartható fejlődés jegyében az alternatív energiaforrások felhasználása az energiagazdálkodás szerkezetváltásának elősegítése

érdekében, mind a közintézmények, mind a lakófunkciójú épületek esetében. Mindezek mellett kiemelt cél a szemléletformálás a fenntartható, a környezetet nem károsító fogyasztási minták elterjesztése érdekében.

Környezeti nevelés

Településünk minden évben részt vesz a TeSzedd! hulladékgyűjtési akcióban, amelyhez a Tiszacsegei Fekete István Általános Iskola is bevonásra kerül, ezzel is elősegítve településünk tisztábbá, rendezettebbé tételét, valamint az iskolás korú gyermekek környezeti nevelését.

A Tiszacsegei Városi Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegysége 2020. januárjától viseli az Örökös Zöld Óvoda címet.

Civil és külső szervezetekkel folytatott együttműködés

A Tiszacsegei Horgász és Természetvédelmi Egyesület által tartott rendezvényeken, Tiszacsege Város Önkormányzata is számos alkalommal részt vesz.

Jelen tájékoztatót Tiszacsege Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 146/2022. (X. 27.) KT. számú határozatával hagyta jóvá.

Tiszacsege, 2022. október 27.

Szeli Zoltán s.k.
polgármester